

SHIFOXONA MIKROBIOMINING SHAKLLANISHI VA UNING KO'P
DORI VOSITALARIGA CHIDAMLI MIKROORGANIZMLAR
TARQALISHIDAGI ROLI

Mardanov Botirbek Akmalovich
Toshkent Davlat Tibbiyot Universiteti Termiz Filiali
Davolash fakulteti D1 404 a Guruh Talabasi
mardanovbotirbek@gmail.com
+998993314002

Rasulov Shomurod Maxmudovich
Toshkent Davlat Tibbiyot Universiteti Termiz Filiali Mikrobiologiya
jamoat salomatligi,
gigiena va menejment kafedrasi mudiri, Phd

Annotatsiya. Mazkur tezisda shifoxona muhitida shakllanuvchi mikrobiomning tarkibi, uning shakllanishiga ta'sir qiluvchi omillar hamda ko'p dori vositalariga chidamli (multidrug-resistant, MDR) mikroorganizmlarning saqlanishi va tarqalishidagi potensial roli tahlil qilinadi. Shifoxona yuzalari, tibbiy qurilmalar, havo, suv tizimlari va bemorlar bilan bevosita aloqadagi muhit mikroorganizmlar uchun muhim ekologik nisha vazifasini bajarishi mumkin. Antibiotiklardan foydalanish, dezinfeksiya jarayonlari, bemorlarning uzoq muddat shifoxonada qolishi

Kirish: Shifoxona mikrobiomi — tibbiyot muassasasining turli ekologik muhitlarida mavjud bo'lgan mikroorganizmlar majmuasi bo'lib, unga bakteriyalar, zamburug'lar, viruslar va boshqa mikroorganizmlar kiradi. Mazkur mikrobiom bemorlar, tibbiyot xodimlari, tashqi muhit, suv, havo, tibbiy jihozlar va turli sirtlar o'rtasidagi doimiy mikrobiologik almashinuv natijasida shakllanadi. Tadqiqot maqsadi.

Tadqiqotning maqsadi shifoxona mikrobiomining shakllanish mexanizmlarini tahlil qilish, uning tarkibiga ta'sir qiluvchi asosiy ekologik va klinik omillarni aniqlash hamda ko'p dori vositalariga chidamli mikroorganizmlarning shifoxona muhitida saqlanishi va tarqalishidagi potensial rolini baholashdan iborat.

**FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQARISH
INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI
VOLUME-2, ISSUE-1**

Tadqiqot metodlari. Tadqiqot ilmiy adabiyotlarning tizimli tahlili, **mikrobiologik va epidemiologik ma'lumotlarni taqqoslash** asosida olib borildi. Shifoxona mikrobiomining tarkibi, antimikrob rezistentlik, biofilm hosil bo'lishi, tibbiy muhitning kontaminatsiyasi va mikroorganizmlarning tarqalish yo'llariga oid zamonaviy ilmiy manbalar tahlil qilindi.

Asosiy natijalar. Tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, shifoxona mikrobiomi statik tizim emas, balki bemorlar, tibbiyot xodimlari va atrof-muhit o'rtasidagi doimiy mikrobiologik almashinuv natijasida shakllanadigan dinamik ekologik tizimdir. Shifoxona bo'limining turi, bemorlarning klinik holati, antibiotiklardan foydalanish darajasi, dezinfeksiya amaliyotlari va tibbiy qurilmalar mavjudligi mikrobiom tarkibiga ta'sir qiluvchi muhim omillar sifatida namoyon bo'ladi. Biroq shifoxona muhitida aniqlangan mikroorganizmning mavjudligi avtomatik ravishda u klinik infeksiya sababchisi ekanligini anglatmaydi. Shu sababli ekologik kontaminatsiya, kolonizatsiya va klinik infeksiya tushunchalarini mikrobiologik hamda epidemiologik ma'lumotlar asosida farqlash muhimdir.

Xulosa. Shifoxona mikrobiomi bemorlar, tibbiyot xodimlari va atrof-muhit o'rtasidagi murakkab mikrobiologik almashinuv natijasida shakllanadigan dinamik ekotizimdir. Antibiotiklardan foydalanish, dezinfeksiya, biofilm hosil bo'lishi va tibbiy muhitning xususiyatlari ushbu mikrobiomning tarkibi va funksional xususiyatlariga ta'sir ko'rsatishi mumkin. MDR mikroorganizmlarning ayrim ekologik nishalarda saqlanishi va tarqalishi nozokomial infeksiyalar xavfini oshiruvchi omillardan biri bo'lishi mumkin. Shu sababli shifoxona mikrobiomini kompleks mikrobiologik va epidemiologik monitoring qilish antimikrob rezistentlikka qarshi kurashning istiqbolli yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. **Brooks B., Olm M. R., Firek B. A., et al.** The microbiota of the hospital environment // *Cell Host & Microbe*. — 2018. — Vol. 23, No. 6. — P. 665–675.

**FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQARISH
INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI
VOLUME-2, ISSUE-1**

2. **Dancer S. J.** Controlling hospital-acquired infection: focus on the role of the environment and new technologies for decontamination // *Clinical Microbiology Reviews*. — 2014. — Vol. 27, No. 4. — P. 665–690.
3. **Dancer S. J.** The role of environmental cleaning in the control of hospital-acquired infection // *Journal of Hospital Infection*. — 2009. — Vol. 73, No. 4. — P. 378–385.
4. **Kramer A., Schwebke I., Kampf G.** How long do nosocomial pathogens persist on inanimate surfaces? A systematic review // *BMC Infectious Diseases*. — 2006. — Vol. 6. — Article 130.
5. **Lax S., Sangwan N., Smith D., et al.** Bacterial colonization and succession in a newly opened hospital // *Science Translational Medicine*. — 2017. — Vol. 9, No. 391. — eaah6500.
6. **Lax S., Smith D. P., Hampton-Marcell J., et al.** Longitudinal analysis of microbial interaction between humans and the indoor environment // *Science*. — 2014. — Vol. 345, No. 6200. — P. 1048–1052.
7. **Lax S., Gilbert J. A.** The microbiome of the built environment // *Nature Reviews Microbiology*. — 2015. — Vol. 13. — P. 199–210.
8. **Liu Y., Zhang J., et al.** The hospital microbiome and antimicrobial resistance: ecological and epidemiological perspectives // *Frontiers in Microbiology*. — 2020.
9. **Mahnert A., Moissl-Eichinger C., Berg G.** Microbiome interplay in the hospital environment // *Trends in Microbiology*. — 2019. — Vol. 27, No. 8. — P. 666–676.
10. **Moissl-Eichinger C., Moissl-Eichinger C., et al.** The microbiome of the built environment and its implications for human health // *Nature Reviews Microbiology*. — 2021.